

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет Економічний
Кафедра Обліку і аудиту

Затверджено

На засіданні кафедри обліку і аудиту
факультету економічного
Львівського національного університету імені Івана
Франка
(протокол №   від   )

Завідувач кафедри _____

Силабус з навчальної дисципліни

**«ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

**що викладається в межах ОПІ (ОПН) першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів з спеціальності**

051 «Економіка»

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності
Адреса викладання дисципліни	Прспект Свободи 18, м. Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра обліку і аудиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Соціальні та поведінкові науки, 051 «Економіка»
Викладачі дисципліни	Тенюх Зоряна Ігорівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту
Контактна інформація викладачів	zoryana.tenyukh@lnu.edu.ua , м. Львів, проспект Свободи 18, к. 202.
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Microsoft Teams, Zoom, Viber, Messenger Fb та подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід написати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	
Інформація про дисципліну	Курс розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні теоретичні, методичні та практичні знання з обліку зовнішньоторговельних операцій та вміння використовувати облікову інформацію в управлінні підприємством.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності» є вибірковою дисципліною з спеціальності 051 «Економіка» для освітньої програми 05 «Соціальні та поведінкові науки», яка викладається в 6-му семестрі в обсязі 3-х кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності» є формування у студентів необхідних теоретичних знань та практичних навичок щодо оподаткування та ведення обліку зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання з урахуванням загальноприйнятих принципів та стандартів бухгалтерського обліку.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI / Верховна Рада України. URL: http://sfs.gov.ua/mk/ 3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII / Верховна Рада України. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12 4. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text 5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 №996-XIV / Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14 6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. 7. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Підручник для студентів вищих навчальних закладів

	<p>спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця; 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир: Рута, 2006. 388 с.</p> <p>8. Кадуріна Л. О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посіб. / Кадуріна Л. О., Стрельнікова М. С. К.: Центр учбової літератури, 2007. 606 с.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>9. Волкова І. А., Реслер М. В., Калініна О. Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. К : Центр учбової літератури, 2011. 304 с.</p> <p>10. Гордієнко Н.І., Карпушенко М.Ю Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Харків: ХНАМГ, 2006. 235 с.</p> <p>11. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, І.Ю. Сіваченка. 2-тє вид., доп. і перероб. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 792 с.</p> <p>12. Лебедевич С.Є., Шутка С.Є., Воляник Г.М., Колінько Н.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2012. 378 с.</p> <p>13. Маслак О.О., Жежуха В.Й. Облік, аналіз та аудит зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. К.: Каравела, 2011. 400с.</p> <p>14. Небильцова В.М., О.В. Небильцова, О.В. Овдій Облік зовнішньоекономічної діяльності : Навчальний посібник К.: Хай-Тек Прес, 2007. 256 с.</p> <p>15. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2012. 297 с.</p> <p>16. Тенюх З.І. Повернення товару нерезиденту у митному режимі реекспорту: облік і оподаткування. <i>Глобальні та національні проблеми економіки</i>. Випуск 6. 2015. С. 880 – 886.: URL: http://global-national.in.ua/archive/6-2015/180.pdf</p> <p>17. Тенюх З.І. Повернення товару від нерезидента у митному режимі реімпорту: облік і оподаткування. <i>Глобальні та національні проблеми економіки</i>. Випуск 12. 2016. С. 537 –543. URL: http://global-national.in.ua/archive/12-2016/111.pdf</p> <p>Періодичні видання: “Податки і бухгалтерський облік”, “Все про бухгалтерський облік”, “Бухгалтерський облік та аудит”, “Галицькі контракти”, “Баланс”, “Дебет-Кредит”, “Інтерактивна бухгалтерія” та ін.</p>
Обсяг курсу	64 годин аудиторних занять. З них <u>32</u> години лекцій, <u>32</u> години практичних занять та <u>26</u> годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p><u>Знати :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – зміст основних нормативних документів, якими регламентується ведення бухгалтерського обліку і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності в Україні; – методику ведення обліку зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України; – порядок оподаткування зовнішньоекономічних операцій в Україні; – техніку складання первинних документів з обліку зовнішньоекономічних операцій. <p><u>Вміти :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – застосовувати теоретичні і методичні засади ведення обліку зовнішньоекономічної діяльності та порядку їх оподаткування з урахуванням стандартів бухгалтерського обліку;

	<p>– розраховувати суму податкових зобов'язань за різними податками, зборами, обов'язковими платежами, що виникають при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності в Україні;</p> <p>– обліковувати іноземну валюту, імпорتنі та експортні операції;</p> <p>– здійснювати облік розрахунків з підзвітними особами;</p> <p>– здійснювати облік інших зовнішньоекономічних операцій: облік бартерних операцій, давальницьких операцій;</p> <p>– відображати зовнішньоекономічні операції в системі рахунків бухгалтерського обліку та реєстрах бухгалтерського обліку.</p> <p>Вивчення дисципліни дасть змогу студентам сформувати програмні компетентності ЗК 4, ЗК 8, ЗК 9; СК 2, СК 10; ФКС 2 та досягти таких програмних результатів: ПРН 5, ПРН 6, ПРН 12, ПРН 18, ПРН 26.</p>
Ключові слова	Зовнішньоекономічна діяльність, експорт, імпорт, облік, оподаткування, митні платежі, митні режими, іноземна валюта, курсові різниці, рахунки бухгалтерського обліку
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять, самостійна робота та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Подано у формі СХЕМИ КУРСУ*
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру, комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін як мікроекономіка, макроекономіка, економіка підприємств, міжнародна економіка, менеджмент, фінанси, зовнішньоекономічна діяльність, бухгалтерський облік, достатніх для сприйняття категоріального апарату з обліку міжнародних операцій, розуміння механізму відображення міжнародних операцій в обліку та їх оподаткування залежно від обраних митних режимів.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Такі методи і техніки: Словесні : лекція, інструктаж, дискусія Наочні: презентації, ілюстрації Практичні : розв'язок практичних задач, виконання тестових завдань
Необхідне обладнання	Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття та самостійна робота: 60% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>60</u> • контрольні заміри (модулі): 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>40</u> <p>Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u></p> <p>Якщо студент не набрав мінімальної кількості балів для зарахування заліку, зокрема 51% семестрової оцінки, або прагне покращити свій результат, то студент проходить тестування для підвищення своєї підсумкової оцінки. Максимальна кількість балів <u>50</u></p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>

	<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття зовнішньоекономічної діяльності та регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. 2. Валютне регулювання та обмеження на валютному ринку України. 3. Порядок здійснення валютних операцій наступний. Облік операцій з купівлі й продажу іноземної валюти в Україні. 4. Особливості відображення монетарних та немонетарних статей. 5. Курсові різниці, порядок визначення та відображення в обліку та звітності. 6. Порядок та етапи митного оформлення експортно – імпортової діяльності. Митний брокер: його поняття, права та обов'язки. 7. Митна декларація для декларування товарів, її види та терміни дії. 8. Документальне оформлення експортно-імпортової операції. 9. Поняття та валютне регулювання експорту. Митні платежі при експорті товарів і послуг. 10. Поняття експорту та порядок оподаткування ПДВ товарів. 11. Поняття експорту та особливості оподаткування ПДВ послуг. 12. Митні платежі при експорті товарів і послуг. Порядок бюджетного відшкодування ПДВ при експорті. 13. Поняття імпорту та валютний нагляд за імпортою операціями. Митні платежі при імпорті товарів і послуг. Дата оприбуткування товарів. 14. Поняття імпорту та порядок оподаткування ПДВ товарів. Дата оприбуткування товарів. 15. Поняття імпорту та особливості оподаткування ПДВ послуг. 16. Особливості оподаткування ПДВ експорту та імпорту послуг. Правила визначення місця постачання послуг. 17. Поняття зовнішньоекономічного бартеру та основні вимоги до його здійснення. Обмеження на здійснення бартерних операцій у зовнішньоекономічній діяльності. 18. Особливості обліку і оподаткування бартерних операцій. 19. Загальна характеристика митного режиму реекспорту та умови його застосування при поверненні товару нерезиденту. 20. Особливості оподаткування реекспортних операцій. 21. Характеристика митного режиму реімпорту та особливості його застосування при поверненні товарів від нерезидента. 22. Особливості оподаткування реімпортової операції. 23. Загальна характеристика кредитних операцій: порядок оформлення зовнішніх і внутрішніх кредитів. Види кредитів. 24. Відображення в обліку кредитних операцій. Нормативно-правове забезпечення обліку кредитних операцій у ЗЕД.

	<p>25. Загальна характеристика відрядження за кордон : обмеження і граничний термін відрядження, аванс на відрядження та документальне оформлення. Використання авто у відрядженні.</p> <p>26. Загальна характеристика відрядження за кордон. Витрати, що підлягають відшкодуванню та добові витрати. Звіт про використання коштів у відрядженні. Придбання ТМЦ у закордонному відрядженні.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

*Схема курсу

16 тиж. 90 год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література (за номерами в таблиці силабусу)	Завдання, год. Л/Пр/СР	Термін виконання
8	<p align="center">Тема 1. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності, порядок її регулювання та організація обліку</p> <p>Зовнішньоекономічна діяльність України, її види та суб'єкти здійснення. Нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Обмеження та фінансові санкції, що застосовуються при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Особливості організації бухгалтерського обліку зовнішньоекономічної діяльності. Стандарти та принципи, що застосовуються в обліку міжнародних операцій. Митні режими, що мають місце під час здійснення зовнішньоекономічних операцій.</p> <p>Роль і значення міжнародних економічних контрактів у зовнішньоекономічній діяльності країни. Структура, зміст, терміни і категорії зовнішньоекономічного контракту. Формування витрат на виконання зовнішньоекономічних договорів згідно умов ІНКОТЕРМС.</p>	Лекція, Самостійна робота	3,4,5,6,7,8, 9,11,12	2/2/4	Один тиждень
10	<p align="center">Тема 2. Облік валютно-фінансових операцій у зовнішньоекономічній діяльності підприємства</p> <p>Поняття «операцій з валютними цінностями» та «операцій в іноземній валюті». Принцип єдиного грошового вимірника. Первинне визнання операції в іноземній валюті. Особливості відображення монетарних та немонетарних статей. Курсові різниці, порядок визначення та відображення в обліку та звітності. Облік купівлі й продажу іноземної валюти. Обмеження та фінансові санкції, що застосовуються при порушеннях правил здійснення валютних операцій.</p>	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	3,4,5,6,7,8,10,12	4/4/2	Два тижні
7	<p align="center">Тема 3. Загальні засади здійснення експортно - імпортової діяльності</p> <p>Порядок здійснення митного оформлення експортно-імпортової діяльності суб'єктів господарювання України. Митна декларація для декларування товарів, її види та терміни дії. Документальне оформлення експортно-імпортової діяльності. Митна вартість та прийоми її визначення. Митний брокер: його поняття, права та обов'язки.</p>	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	3,5,7,8,13,15	2/2/3	Один тиждень
10	<p align="center">Тема 4. Облік і оподаткування експортних операцій</p> <p>Загальна характеристика експортних операцій і умови їх здійснення. Особливості оподаткування експортних операцій. Бюджетне відшкодування ПДВ. Аналітичний та синтетичний облік експортних операцій. Облік експорту робіт та</p>	Лекція, Практичне заняття,	1,2,3,4,6,8,13,14	4/4/2	Два тижні

	<p>послуг. Особливості обліку авансів з експорту товарів, одержаних від іноземних покупців. Загальна характеристика експортних операцій без вивезення та порядок їх оподаткування. Облік експортних операцій без вивезення.</p>	Самостійна робота			
10	<p>Тема 5. Облік і оподаткування імпорتنих операцій Загальна характеристика імпорتنих операцій і умови їх здійснення. Особливості оподаткування імпорتنих операцій. Аналітичний та синтетичний облік імпорتنих операцій. Облік імпорту робіт та послуг. Особливості обліку наданих авансів з імпорту товарів. Загальна характеристика імпорتنих операцій без ввезення та порядок їх оподаткування. Облік імпорتنих операцій без ввезення.</p>	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	1,2,3,4,6,8,9,14	4/4/2	Два тижні
7	<p>Тема 6. Облік і оподаткування бартерних операцій у зовнішньоекономічній діяльності Поняття зовнішньоекономічного бартеру та основні вимоги до його здійснення. Обмеження на здійснення бартерних операцій у зовнішньо-економічній діяльності. Особливості оподаткування бартерних операцій. Бухгалтерський та податковий облік бартерних операцій у зовнішньоекономічній діяльності.</p>	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	1,2,3,4,6,7,8,9,15	2/2/3	Один тиждень
11	<p>Тема 7. Облік і оподаткування повернення товарів нерезиденту Митні режими при поверненні товарів нерезиденту: експорт чи реекспорт? Загальна характеристика митного режиму реекспорту та обмеження при його застосуванні. Митні платежі при поверненні товарів нерезиденту залежно від обраного митного режиму. Бухгалтерський облік повернення товарів нерезиденту: експорт і реекспорт.</p>	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	1,2,3,4,6,7,8,10,15,16	4/4/3	Два тижні
11	<p>Тема 8. Облік і оподаткування повернення товарів від нерезидента Митні режими при поверненні товарів від нерезидента: імпорт чи реімпорт? Загальна характеристика митного режиму реімпорту та обмеження щодо його застосування. Митні платежі при поверненні товарів від нерезидента залежно від обраного митного режиму. Бухгалтерський облік повернення товарів від нерезидента: облік імпорتنих та реімпорتنих операцій.</p>	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	1,2,3,4,6,7,8,10,15,17	4/4/3	Два тижні
6	<p>Тема 9. Кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності Загальна характеристика кредитних операцій: порядок оформлення зовнішніх і внутрішніх кредитів. Види кредитів. Нормативно-правове забезпечення обліку кредитних операцій у зовнішньоекономічній діяльності. Відображення в обліку кредитних операцій.</p>	Лекція, Практичне заняття, Самостійна робота	1,2,3,4,6,7,8,15	2/2/2	Один тиждень

10	<p style="text-align: center;">Тема 10. Облік відрядження за кордон</p> <p>Нормативно-правове забезпечення відрядження працівників. Обмеження щодо можливості направляти працівника у відрядження. Поняття службового відрядження, розрахунок і видача авансу. Граничний термін відрядження і порядок розрахунку кількості днів знаходження у відрядженні. Документальне оформлення відрядження за кордон. Витрати, здійснені працівником у відрядженні, та порядок їх відшкодування. Добові та їх граничні розміри. Розрахунки із застосуванням пластикових карток. Порядок подання звіту про використання коштів, виданих на відрядження та фінансові санкції в разі його порушення. Повернення валюти в касу підприємства. Використання автомобіля у відрядженні за кордоном. Придбання товарно-матеріальних цінностей у закордонному відрядженні. Відображення в бухгалтерському обліку витрат на відрядження в іноземній валюті.</p>	Лекція, Самостійна робота	1,3,4,5,6,7,8	4/4/2	<i>Два тижні</i>
----	--	---------------------------------	---------------	-------	------------------

Силабус курсу розроблено Тенюх З.І.